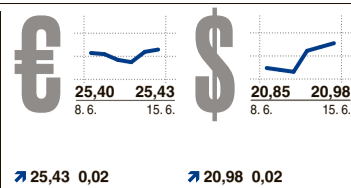


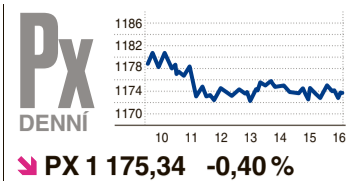
## Ekonomika



PALIVA	včera	před tyd.
Benzin	32,36	32,34
Nafta	30,26	30,20

Pramen: Burzy, CCS, Patria

BURZY	index	změna%
Nikkel 225	29 441,30	0,96
Hang Seng	28 638,53	0,71
FTSE 100	7 172,48	0,36
DAX	15 729,52	0,36
CAC 40	6 639,52	0,35
WIG 20	2 230,00	-1,01



# Dobrá zpráva: kůrovec slábne

## Vyhráno ale ještě není, návrat k normálu může trvat i pět let

**Kristína Paulenková**  
redaktorka  
MF DNES

lesy nedovede. „Musí se dařit včas vyhledávat a asanovat napadené stromy, což není jednoduchá záležitost vzhledem k ostatním souvislostem, jako je obrovský rozsah a nedostatek pracovních sil,“ zdůrazňuje Roman Modlinger z České zemědělské univerzity v Praze.

**Nejsou lidé**  
Nedostatek pracovních sil je v Česku problémem v celé řadě oborů, nevyhýbá se ani lesnictví, kde chybí lidé zejména v dělnických profesích.

Podle Evy Jouklové, mluvčí státního podniku Lesy ČR, intenzivní zpracování kůrovce kalamity spolu s příznivějším počasím snížily u Lesů ČR potřebu lesního personálu pro vyhledávání napadených stromů. I tak nyní vypomáhá v podniku přes tři sta sezonních zaměstnanců v dělnických profesích a zhruba 250 technicko hospodářských zaměstnanců.

„Přesto zejména pro oblast severních Čech, které jsou aktuálním centrem kalamity, nové zaměstnance do ochrany lesa stále poptáváme,“ dodává Jouklová. Kalamita je kromě zmíněných severních Čech silná také na Vysočině.

Na druhou stranu majitelům lesů hraje do karet poptávka po dřevě. Jeho cena byla totiž v minulém roce velmi nízká. Kůrovcevého dřeva už je ale méně a navíc i u něj našli majitelé odbytiště. Kromě toho se zvýšila poptávka dřeva z Evropy ve Spojených státech.

„Když dříví nechce nikdo ani kou-

pit, vlastník musí těžbu dotovat. A to už dneska neplatí a ceny dříví jdou nahoru a vlastník má jak financovat boj s kůrovcem,“ říká Jan Přihoda z think-thanku Czech Forest.

Skupina odhadla, že loni celková škoda vlastníků a správců lesů v ČR za rok 2020 mohla dosáhnout 44 miliard korun, z čehož škoda na výnosech činila 30 miliard korun a ztráta z předčasného zmycení 14 miliard korun. I letos ale bude těžba oproti

se vrátíme s těžbou na předkalamitní období,“ říká Modlinger.

Jaro bylo letos podle Českého hydrometeorologického ústavu teplotně podprůměrné. Průměrné teploty byly o 1,7 stupně nižší než z let 1981 až 2010. Letošní jaro bylo tak 6. až 7. nejchladnější v období od roku 1961. Chladný byl především duben a květen. Teplotně spíše průměrné bylo také loňské léto, které se rozhodně nevyrovnalo teplotám z předchozích let.

„Pokud je chladno a vlhko, vývoj kůrovce je pomalejší a má za rok méně generací.“

normálu několikanásobně vyšší.

„Optimální je vytěžit zhruba jeden a půl milionu metrů krychlových kůrovcevého dříví, očekáváme ale letos těžbu dvacet milionů. Pořád je před námi obrovské množství práce, než se to stabilizuje a objem brouka se dostane na dlouhodobě zvladatelnou úroveň,“ varuje.

Podle něj by se mohl, pokud bude pokračovat příznivý vývoj, dostat kůrovec k normálu za tři až pět let.

V odhadu není sám. „Kdybychom předpokládali, že se to letos zlomí, bude trvat dalších tři až pět let, než

**Listnáče jako potrava pro zvěř**

To ale není vše, co české lesy ještě čeká. Úkolem je také napadenou krajinu znova zalesnit. Aby byly české lesy do budoucna odolnější, měly by být druhově pestré. Vysazují se proto ve větší míře listnáče.

V tomto ohledu nepomáhá přemnožená spárkatá zvěř, jako jsou jeleni, daňci či prase divoké. Ti mladé stromky ničí a majitelé stromky musejí oplocovat či natírat speciálními nátěry proti okusu, což se prodražuje.

Ministerstvo zemědělství poskytuje příspěvky na každoroční následnou péči o výsadbu. Ta by měla pokrýt zejména náklady na odstraňování bušené a ochranu výsadby před okusem zvěří.

„Kdyby poskytovalo příspěvky na odlov zvěře, bylo by to mnohem efektivnější. My máme v univerzitních lesích vlastní honitbu a lovíme ostrošest, ale zvěř se k nám stahuje z okolí, kde si zvěř v jiných honitbách zašetrjuje,“ popisuje zkušenosti z praxe Vrška.

## Kůrovec a dřevo v Česku

**35,8 mil.**  
m<sup>3</sup> dřeva se vytěžilo v roce 2020

**98 %**

z toho byla těžba nahodilá, do které spadá i likvidace kůrovcových kalamit.

**96,5 %**

z toho byla těžba jehličnaté dřeviny

**33 671**

hektarů se v roce 2020 zalesnilo

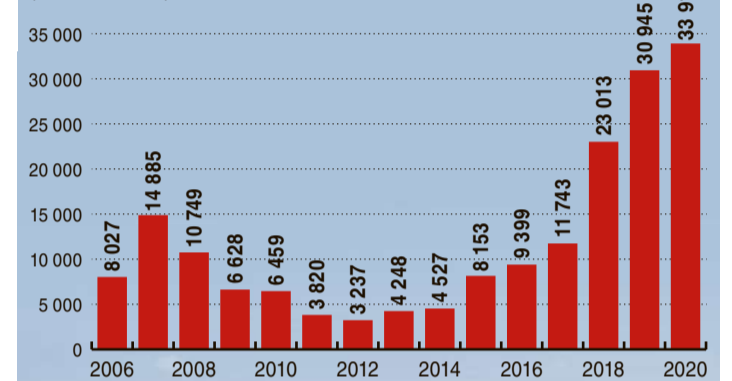
**5 tis.**

hektarů je nárůst oproti roku 2019

Nejvyšší objemy vytěženého dřeva byly zaznamenány v Kraji Vysočina (8,7 mil. m<sup>3</sup>) a v Jihočeském kraji (4,8 mil. m<sup>3</sup>). Dle vývoje lze usuzovat, že tempo růstu těžby dřeva zpomaluje v moravských krajích a naopak zrychluje v Čechách, včetně severních oblastí.

### Nahodilá těžba dřeva

(v tisících m<sup>3</sup>)



## Průzkum

### Firmy plánují expanzi

České malé a střední podniky se během pandemie koronaviru ve vývozu přeorientovaly na okolní země, nyní plánují expanzi na další trhy. Ukázal to exportní průzkum Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR) ve spolupráci se státní agenturou CzechTrade a ministerstvem průmyslu a obchodu. Do Evropské unie podle něj vyvážejí své zboží 97 procent dotazovaných společností. Celých 42 procent firem vidí v době po pandemii příležitost v růstu na stávajících zahraničních trzích a hned třetina chce expandovat na nová teritoria. (ČTK)

## Zaměstnanost

### V neděli pracuje čtvrtina lidí



Neděli v zaměstnání tráví pravidelně nebo občas čtvrtina všech zaměstnaných Čechů. Jde zhruba o 1,3 milionu lidí. Za 15 let podíl klesl, až do roku 2006 přesahoval 30 procent. I tak je ale Česko s podílem 25,6 procenta nad průměrem Evropské unie, který předloni představoval 23,8 procenta. Nejvyšší podíl pracujících v neděli byl z EU v Nizozemsku s 37,3 procenta, následovaly Malta a Dánsko s 35procentním podílem. (ČTK)

# Už jako student kreslil větrné turbíny

**Martin Petříček**  
redaktor MF DNES

Globální oteplování a klimatické změny se v Evropě v 80. letech minulého století ještě moc neřešily. Přesto byl starý kontinent ve velkém šoku po ropném šoku. Evropští politici i kapitáni průmyslu přemýšleli, jak mu zajistit větší energetickou soběstačnost. A mladý dánský student Knud Erik Andersen tehdy začal kreslit plány větrných turbín.

„Hodně jsme přemýšleli, jak vy-

**EY Podnikatel roku**

rábět energii v Evropě. Nechtěli jsme ji dovážet odjinud. Slunce a vítr byly tehdy - vedle omezených zásob zemního plynu - jedinou možností,“ vzpomíná Andersen.

Podnikatel letos získal titul dánského EY Podnikatele roku a svou zemi reprezentoval na světovém finále soutěže. Jeho firma European Energy dnes patří k největším evropským hráčům v obnovitelných zdrojích.

Před čtyřmi desítkami let byl průmysl, který se zabývá obnovitelnými zdroji, teprve v plenkách. „Větrné turbíny, které tehdy vznikly, bychom dnes umístili maximálně někde na zahradu. Jejich výkon byl opravdu jen zlomkem dnešních turbín. Ale princip, na kterém fungují, je dodnes stejný,“ prohlašuje Andersen.

Spolu se svými kolegy nejprve navrhoval řídicí systémy do větr-

ných turbín. Po roce 2000 však tuto firmu prodali a začali fungovat jako developer, připravovali projekty obnovitelných zdrojů.

„Fungujeme tak dodnes. Některé projekty si necháme, figurujeme jako nezávislý výrobce elektřiny, jiné projekty prodáme,“ říká Andersen.

### Pokrytí celou Evropou

První větrné a solární elektrárny postavil Andersen v Německu. Hlavním důvodem prý tehdy byla hlavně vyspělá legislativa; ostatní země včetně Skandinávie zůstávaly. Pokračoval v Itálii, v Polsku. Dnes má European Energy za sebou více než stovku projektů v 17 zemích.

„Naším cílem je pokrýt celou Evropu,“ říká Andersen. Vedle Evropy nicméně také Austrálii, Brazílii a Spojené státy.

Velikost a rozkročení přes celou Evropu je podle něho velká výhoda, vývoj na jednotlivých trzích totiž přichází ve vlnách. „V jednom roce může nějaký trh dominovat, většinu projektů spustíme tam. Ale v následujícím roce tam neuděláme žádnou instalaci a nahoru mohou jít sousední trhy,“ říká dánský podnikatel.

„Navíc je to extrémně kapitálově náročný byznys. Pokud nemáte dobré vztahy s finančními institucemi, s bankami a dobrou historií, pravděpodobně už dnes neuspějete. Pro své projekty musíte umět přitáhnout financování,“ vysvětluje Andersen.

Větrné farmy a solární parky jsou navíc rok od roku větší a rozlehlejší.

„Naše největší větrné farmy na pevnině mají 300 megawatt, to



„Řešení změny klimatu má mít na starosti trh, nikoli daňoví poplatníci.“

už je výkon jednoho bloku konvenční elektrárny. Na moři mají i kolem jednoho gigawattu,“ doplňuje podnikatel.

A dodává, že větrná a sluneční energie je již plně cenově konkurenceschopná ve srovnání

s uhlím, ropou a plynem. „Řešení změny klimatu má mít na starosti trh, nikoli daňoví poplatníci. Ještě před pěti lety dostávaly všechny projekty, které jsme připojovali k síti, nějakou formu podpory od státu. Dnes už je to jen pár projektů, většina je založena buď na prodeji elektřiny na volném trhu, nebo na dvoustranných dohodách s odběrateli. To jsou větší firmy, které chtějí odebrat čistou energii,“ říká Andersen.

European Energy takto dodává elektřinu například do datového centra Apple v Dánsku.

### Ne na mém dvorku

Většina lidí podle něho chápe, že je třeba dělat něco v boji s klimatickými změnami a že obnovitelná energie může být jedním z těchto způsobů. Na druhou stranu stále častěji slyší odpor u veřejnosti, nechtějí, aby nové solární či větrníky vyrostly „na jejich dvorku“.

To jsou dva trendy, které jsou proti sobě, a podle Andersena je rok od roku komplikovanější získat všechna povolení, aby se mohlo začít stavět.

„Zabere to mnohem více času, je třeba dodat úřadům velké množství detailů. Týká se to hlavně pevninských větrných elektráren,“ říká Andersen. Při připojení farem a parků také podle něj mnohde nestačí místní kapacita elektrické sítě.

Cíle European Energy to však prý neohroží. Letos firma překročí dva gigawatty instalované kapacity v obnovitelných zdrojích od roku 2004 (pro srovnání: to je výkon obou temelinských bloků). Rychlým tempem chce růst i do budoucna.

## USA a EU ukončily spor kolem letadel

**BRUSEL** Evropská unie a Spojené státy se dohodly na ukončení vleklého sporu kolem subvencování výroby letadel Airbus a Boeing. Po jednání s americkým prezidentem Joem Bidenem to uvedla předsedkyně Evropské komise (EK) Ursula von der Leyenová. Bílý dům po jednání potvrdil, že cla budou zrušena na pět let. Obě strany chtějí rovněž společně postupovat proti praktickým číně ohrožujícím tržní prostředím. Naopak otázku amerických cel na dovoz evropské oceli a hliníku se politikům na summitu vyřešit nepodařilo.

„Toto jednání začalo průlomem ohledně letadel. Tím skutečně otevíráme novou kapitolu v našich vztazích, protože u výroby letadel přecházíme od sporu ke spolupráci. Po 17 letech sporů,“ prohlásila von der Leyenová.

EU a USA se od roku 2004 u Světové obchodní organizace (WTO) navzájem obviňují z nelegální podpory svých výrobců letadel Airbus a Boeing. U obou stran bylo zjištěno, že v rozporu s pravidly WTO své výrobce finančně podporovaly, aby jim zajistily výhodnější pozici na trhu.

USA v roce 2019 v odpověď za státní podporu pro evropského výrobce letadel Airbus uvalily cla na evropské zboží v hodnotě 7,5 miliardy dolarů (přes 157 miliard Kč) ročně. EU pak loni kvůli slevám pro Boeing zavedla cla na americké zboží v hodnotě čtyř miliard dolarů (84 miliard Kč) ročně. Letos v březnu se však obě strany ve snaze urovnat spor shodly, že do července výběr těchto cel pozastaví. (ČTK)